

Posudek diplomové práce

Diplomant : Ondřej R a d a

Název práce: Komparace francouzských protektorátů Tunisko a Maroko

Konsultant: JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

Diplomant Ondřej Rada si zvolil individuální téma diplomové práce z mimoevropských právních dějin, které dosud nebylo formou kvalifikační práce na Fakultě právnické ZČU zpracováno. Lze říci, že práce se věnuje dvěma tematickým okruhům, a to institutu protektorátu ze zorného úhlu mezinárodního práva veřejného a právním dějinám dvou zemí ve své době francouzského Maghribu.

Autor rozdělil svoji práci kromě úvodu a závěru do šesti kapitol, v nichž se zabýval prvorepublikovým, resp. meziválečným pojetím protektorátu z pohledu mezinárodního práva veřejného, vznikem a vývojem francouzských protektorátů v Tunisku a Maroku, výkonem francouzské moci v těchto protektorátech, srovnáním Protektorátu Čechy a Morava s danými francouzskými protektoráty a konečně rozpadem těchto protektorátů.

Diplomant vycházel nejen z literatury, ale též z pramenů, zejména z dobového francouzského tisku. Nespornou výhodou mu přitom byla znalost francouzštiny, jakož i schopnost orientovat se v přístupu k těmto pramenům, jež jsou dnes vesměs digitalizovány. V tomto směru lze doplnit, že o vzniku francouzských protektorátů informoval i dobový český tisk, takže např. v Národních listech se o Bardské smlouvě až detailně dozvíme, že „*pod stolem, na němž se podpisovalo, byl prý skryt anglické reporter*“.¹

Ondřej Rada dochází k promyšleným závěrům, týkajícím se komparace z pohledu historického, právněhistorického i hospodářského. Plně lze souhlasit i s názorem na vliv historické a kulturní tradice při vynuceném vzniku protektorátů, vyjádřeným diplomantem slovu, že „*bohatší historie Maroka a větší náboženská úcta k sultánovi, znatelnější působení náboženství, huře získatelná půda a také urputnější souboj mocností o ovládnutí území, to vše dohromady nejspíše k výše zmíněnému ovlivnilo fakt, že Francouzi na území Maroka, i přes rozsáhlejší zkušenosti se spravováním protektorátů, nikdy nedosáhli tak velkých kolonizačních zisků jako v Tunisku*“ (s. 56).

Z textu je patrné, že autor uchopil téma se zájmem a zaujetím, práce je čtivá, splňuje všechny formální požadavky. Na druhé straně nelze přehlédnout, že partie o meziválečném Gdaňsku je zařazena poněkud nesourodě, byť se jedná o zajímavou problematiku, která by si zasloužila samostatné zpracování. Škoda též, že kromě anglického shrnutí není připojeno i francouzské, a to obzvláště za situace, že Ondřej Rada francouzštinu evidentně dobře zvládá. Tyto drobné výtky však necht' jsou brány spíše jako přátelské rady pro další práci nad touto zajímavou problematikou.

---

¹ Srov. J. Guth, *Bardo. Drobeček z panovnícké slávy tuniské*. Národní listy, č. 350, 19. 12. 1892, s.2.

S ohledem na uvedené skutečnosti diplomovou práci Ondřeje Rady doporučuji připustit k obhajobě a předběžně ji hodnotím mezi stupni velmi dobře a výborně s tím, že celkový výsledek ponechávám na průběhu obhajoby, která by se mohla soustředit na následující otázky:

- 1) Protektorát jako subjekt mezinárodního práva veřejného.
- 2) Poměry v Tunisku a Maroku před příchodem Francouzů.
- 3) Bardská smlouva jako inspirační zdroj výnosu o zřízení Protektorátu Čechy a Morava.
- 4) Systém protektorátní správy v Tunisku a Maroku.
- 5) Tunisko a Maroko po odchodu Francouzů - Habíb Burgiba a sultán Muhammad V.

JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.